Tez Yazım Merkezi | Orta | Yüksek lisans | Doktora

Hipotez Sonuç Tablosu Nasıl Hazırlanır? Desteklendi, Desteklenmedi ve Ret Gösterimi

Hipotez sonuç tablosu, sınanan her hipotezi analiz, istatistik, p değeri, etki büyüklüğü ve kararla tek satırda özetler. Karar dili, gerekli sütunlar, adım adım hazırlama, varsayımsal örnek tablo, APA 7 biçimi ve sık hatalar.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Hipotez sonuç tablosu, sınadığınız her hipotezi tek satırda; kullanılan analiz, test istatistiği, p değeri, etki büyüklüğü ve kararla birlikte özetleyen tablodur. Karar sütununda “kabul edildi / reddedildi” yerine “desteklendi / desteklenmedi / kısmen desteklendi” yazmak daha doğrudur, çünkü sıfır hipotezi kanıtlanmaz, yalnız reddedilir ya da reddedilemez. Tablo ayrıntılı bulguların yerini tutmaz; bulgulardan sonra özet olarak verilir.

Bu madde, hipotezlerinizi sınadıktan sonra sonuçları tabloyla nasıl raporlayacağınızı anlatır. Hipotezleri baştan nasıl yazacağınızı, H_0 ile H_1 farkını ve yönlü-yönsüz hipotez seçimini öğrenmek istiyorsanız hipotez nasıl yazılır maddesine bakın.

Hipotez sonuç tablosu nedir, ne zaman kullanılır?

Çok sayıda hipotez ya da alt hipotez sınayan çalışmalarda okur, bulgular bölümünün sonuna geldiğinde hangi hipotezin desteklendiğini hatırlamakta zorlanır. Hipotez sonuç tablosu bu dağınıklığı toplar: Her hipotez, onu sınayan analiz ve kararla birlikte tek bakışta görünür.

Bu tablo özellikle şu durumlarda işe yarar:

- Üç ya da daha çok hipotez ve alt hipotez sınandığında,
- Yapısal eşitlik modeli, aracılık ya da düzenleyicilik analizi gibi çok yollu modellerde,
- Farklı hipotezlerin farklı testlerle (t-testi, ANOVA, korelasyon, regresyon) sınandığı tezlerde,
- Tartışma bölümünde hipotezlere tek tek dönmeniz gerektiğinde.

APA 7'nin örnek tabloları arasında hipotez özetine ayrılmış bir kalıp yoktur; APA'nın örnekleri t-testi, korelasyon, ANOVA, regresyon ve faktör analizi gibi analiz tablolarıdır. Bu yüzden hipotez sonuç tablosunu APA'nın genel tablo kurallarına göre siz kurarsınız. Enstitünüzün yazım kılavuzunda ya da derginin yazım kurallarında bir biçim varsa ona uyun.

“Kabul edildi” mi, “desteklendi” mi? Karar dili nasıl seçilir?

İstatistiksel hipotez testinde sınanan şey sıfır hipotezidir (H_0). p değeri anlamlılık düzeyinin (çoğu zaman $\alpha = .05$) altında kalırsa H_0 reddedilir; kalmazsa H_0 **reddedilemez**. H_0'ın reddedilememesi onun doğru olduğunu kanıtlamaz; yalnız elinizdeki veriyle bir etkinin gösterilemediği anlamına gelir. Bu yüzden “H_0 kabul edildi” ifadesinden kaçının.

Test sonucu	H_0 için	Araştırma hipotezi için tablodaki karar
$p < \alpha$ ve etki beklenen yönde	Reddedildi	Desteklendi
$p \geq \alpha$	Reddedilemedi	Desteklenmedi
$p < \alpha$ ama etki yönlü hipotezin tersi yönde	Reddedildi	Desteklenmedi (ters yönde anlamlı etki ayrıca yazılır)
Alt hipotezlerin bir kısmı desteklendi	Alt hipoteze göre değişir	Kısmen desteklendi

“Kısmen desteklendi” ifadesini yalnız ana hipotezin alt hipotezlere ayrıldığı durumlarda kullanın ve hangi alt hipotezin desteklendiğini tabloda ayrı satırlarda gösterin. Tek bir testle sınanan bir hipotez için “kısmen” kararı belirsizdir; ya desteklenmiştir ya desteklenmemiştir.

“Hipotez kanıtlandı” ya da “hipotez doğrulandı” demeyin. Tek bir çalışma bir hipotezi kanıtlamaz; veriler hipotezi destekler ya da desteklemez.

Hipotez sonuç tablosunda hangi sütunlar olmalı?

Sütunları çalışmanızın yapısına göre seçin; ama okurun bir hipotezin neden desteklendiğini tablodan anlayabilmesi gerekir. APA'nın da vurguladığı gibi tablo, metni okumadan anlaşılacak kadar bilgi içermelidir.

Sütun	Ne yazılır?	Gerekli mi?
Hipotez no	H1, H2, H3a gibi, metindeki numaralarla aynı	Evet
Hipotez (kısa)	İlişkinin kısa ifadesi: “Öz yeterlik → akademik başarı (+)”	Evet
Analiz	Bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü ANOVA, Pearson r, çoklu regresyon gibi	Önerilir
Test istatistiği	t, F, r, χ^2, β ve serbestlik dereceleri	Evet
p	Tam değer (.016) ya da < .001	Evet
Etki büyüklüğü / güven aralığı	Cohen's d, η^2, R^2 ya da %95 GA	Önerilir
Karar	Desteklendi / Desteklenmedi / Kısmen desteklendi	Evet

Etki büyüklüğü sütununu atlamayın. Anlamlı bir sonuç, etkinin büyük olduğunu göstermez; hangi ölçüyü raporlayacağınız için etki büyüklüğü maddesine bakın.

Adım adım hipotez sonuç tablosu hazırlama

1. **Hipotez listesini sabitleyin:** Tezin giriş bölümündeki hipotezleri aynı numara ve sırayla alın. Sonradan hipotez eklemeyin, çıkarmayın, yönünü değiştirmeyin.
2. **Her hipotezi bir analizle eşleştirin:** Hangi testin hangi hipotezi sınadığı açık olsun. Bir test birden çok hipotezi sınıyorsa her hipotez için ayrı satır açın.
3. **Değerleri ayrıntılı tablolardan aktarın:** İstatistikleri SPSS çıktısından değil, bulgular bölümünde zaten raporladığınız tablolardan alın; böylece iki yer arasında çelişki çıkmaz.
4. **Karar kuralını önceden yazın:** α düzeyini ve varsa çoklu karşılaştırma düzeltmesini tablo

notunda belirtin.

5. **Kararı yazın:** Yukarıdaki karar dili tablosuna göre her satır için tek ifade kullanın.
6. **Not ekleyin:** Kısaltmaları, kullanılan anlamlılık düzeyini ve gerekiyorsa tek yönlü test kullanıldığını notta açıklayın.
7. **Metinle karşılaştırın:** Tablodaki her kararın bulgular metninde aynı biçimde geçtiğini kontrol edin.

Örnek hipotez sonuç tablosu

Aşağıdaki tablo varsayımsaldır; hipotezler ve değerler yalnız biçimi göstermek için uydurulmuştur. Örnekte 120 katılımcılı bir çalışma düşünülmüştür.

Hipotez	İlişki	Analiz	İstatistik	p	Etki büyüklüğü	Karar
H1	Deney grubunun son test puanı kontrol grubundan yüksektir	Bağımsız örneklem t-testi	t(118) = 2.45	.016	d = 0.45	Desteklendi
H2	Çalışma süresi ile kaygı arasında ilişki vardır	Pearson korelasyonu	r(118) = .08	.384	—	Desteklenmedi
H3	Puanlar sınıf düzeyine göre farklılaşır	Tek yönlü ANOVA	F(2, 117) = 4.12	.019	η^2 = .07	Desteklendi
H4a	Öz yeterlik başarıyı yordar	Çoklu regresyon	β = .21	.012	—	Desteklendi
H4b	Motivasyon başarıyı yordar	Çoklu regresyon	β = .05	.540	—	Desteklenmedi
H4	Öz yeterlik ve motivasyon başarıyı yordar	Çoklu regresyon (model)	F(2, 117) = 5.79	.004	R^2 = .09	Kısmen desteklendi

Not. Bütün testler iki yönlü ve α = .05 düzeyinde yapılmıştır. d = Cohen's d; η^2 = eta kare; β = standartlaştırılmış regresyon katsayısı.

Türkçe tezlerde ondalık ayırıcı olarak virgül mü nokta mı kullanılacağı ve sıfırla başlayan değerlerin (0.45 / .45) yazımı enstitüden enstitüye değişir. Burada istatistikler APA biçiminde yazıldı; kılavuzunuz virgül istiyorsa bütün tezde aynı biçimi kullanın.

Tablo APA 7'ye göre nasıl biçimlendirilir?

APA 7'ye göre tablo numarası kalın yazılır ve başlığın üstünde durur; başlık bir satır aşağıda, italik ve kısa olur. Sütun başlıkları ortalanır, en soldaki sütunun da bir başlığı vardır. Çizgiler yalnız gerektiği yerde kullanılır: tablonun üstünde ve altında, sütun başlıklarının altında. Verileri ayırmak için dikey çizgi ve her hücrenin çevresine çerçeve kullanılmaz.

- **Notlar:** Tablonun altına genel not, özel not ve olasılık notu sırasıyla yazılır.
- **p değerleri:** APA'nın örnek tablolarında hem tam p değerleri (.012 gibi) hem de yıldızlı olasılık notları (*p < .05) görülür. Hipotez tablosunda tam p değeri vermek, kararın neden öyle olduğunu daha açık gösterir. Çok küçük değerler için < .001 yazın; “.000” yazmayın.
- **Yerleşim:** Tablo, metinde ilk anıldığı yerden sonra ya da kaynakçadan sonra ayrı sayfada verilir; tezde yerini kılavuz belirler.

Tablo biçiminin bütün kuralları için APA 7 tablo ve şekil formatı, SPSS çıktısını APA tablosuna çevirmek için SPSS çıktısını APA tablosuna dönüştürme maddelerine bakın.

Hipotez tablosu tezde nereye konur, metinde nasıl anlatılır?

Hipotez sonuç tablosu çoğunlukla bulgular bölümünün sonunda, bütün analizler tek tek raporlandıktan sonra yer alır. Bazı yazarlar onu tartışma bölümünün başında, hipotezleri sırayla tartışmadan önce verir. İkisi de kabul görür; önemli olan tablonun ayrıntılı bulguların yerine geçmemesidir. Her test, kendi alt başlığında istatistikleri ve yorumuyla ayrıca raporlanmalıdır; bulgular bölümünün kurgusu için tez bulgular bölümü nasıl yazılır maddesine bakın.

Metinde tabloyu kısa bir cümleyle tanıtın ve sayıları tekrar etmeyin. Örnek: “Hipotez sınamalarının özeti Tablo 6'da verilmiştir. Dört ana hipotezden ikisi desteklenmiş, biri desteklenmemiş, biri kısmen desteklenmiştir.” Tartışmada ise her hipoteze tablodaki numarasıyla dönün; desteklenmeyen hipotezleri de en az desteklenenler kadar ciddiyetle tartışın. Bu bölümün yapısı için tez tartışma ve sonuç bölümü maddesine bakabilirsiniz.

Özel durumlar: aracılık, düzenleyicilik ve çoklu karşılaştırma

Aracılık ve düzenleyicilik hipotezleri

Dolaylı etki hipotezlerinde karar çoğu zaman p değerine değil, bootstrap güven aralığına göre verilir: Dolaylı etkinin güven aralığı sıfırı içermiyorsa hipotez desteklenir. Bu durumda tabloya “İstatistik” ve “p” yerine dolaylı etki katsayısını ve güven aralığının alt ve üst sınırlarını yazın. Ayrıntı için aracılık analizi maddesine bakın.

Çoklu karşılaştırma düzeltmesi

Aynı veri üzerinde çok sayıda test yapıldığında, en az birinin şans eseri anlamlı çıkma olasılığı artar. Bonferroni gibi bir düzeltme kullandıysanız düzeltilmiş α düzeyini tablo notunda yazın ve kararları bu düzeye göre verin.

Hipotez sonuç tablosunda sık yapılan hatalar

- **“H_0 kabul edildi” yazmak:** Doğrusu “reddedilemedi”, tablodaki karar da “desteklenmedi”dir.
- **Hipotezi sonuca göre değiştirmek:** Sonuçları gördükten sonra hipotezin yönünü ya da içeriğini değiştirip baştan öyle kurulmuş gibi göstermek sorgulanabilir bir araştırma uygulamasıdır; ayrıntı için p-hacking ve HARKing maddesine bakın.
- **Yalnız karar sütunu vermek:** İstatistik ve p olmadan okur kararı denetleyemez.
- **“p = .000” yazmak:** SPSS'in gösterdiği .000, $p < .001$ olarak raporlanır.
- **Tabloyla metnin çelişmesi:** Metinde “anlamlı fark bulunmadı” denip tabloda “desteklendi” yazması, jüride ilk fark edilen hatalardandır.
- **Alt hipotezleri tek satırda birleştirmek:** “Kısmen desteklendi” kararı, hangi parçanın desteklendiği gösterilmezse anlamsızdır.
- **Etki büyüklüğünü atlamak:** Büyük örneklemlerde çok küçük etkiler de anlamlı çıkar; etki büyüklüğü olmadan “desteklendi” kararı eksik kalır.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- APA Style: Tables (tablo biçimi kuralları)
- APA Style: Sample tables (örnek tablolar)

- YÖK Ulusal Tez Merkezi

Etiketler: #Makale #Tez

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza